

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми сучасної української літератури

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Галузь знань А Освіта

Освітня кваліфікація: Магістр середньої освіти за предметною спеціальністю

Середня освіта (Українська мова і література)

Професійна кваліфікація: Вчитель-магістр української мови і літератури

закладу загальної середньої освіти

Затверджено на засіданні
кафедри української літератури
Протокол №1 від “26” серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Актуальні проблеми новітньої літератури в школі
Викладач (-і)	кандидат філологічних наук, доцент Баран Євген Михайлович
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-74
E-mail викладача	yevhen.baran@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС –3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного Навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно з розкладів консультаційних годин викладачів кафедри української літератури
2. Анотація до курсу	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія української літератури ХХ-ХХІ ст. крізь призму основних проблемних вузлів її розвитку та актуальних питань.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання навчальної дисципліни “Актуальні проблеми новітньої літератури в школі” є ознайомлення студентів із провідними ідейно-естетичними тенденціями літературно-мистецького життя в Україні у к. ХХ – п. ХХІ століття, окреслення та аналіз літературного процесу на зламі ХХ-ХХІ століть, висвітлення специфіки художнього мислення та представлення літературних портретів письменників, інтерпретування прозових та поетичних творів; навчання аналізувати художні тексти та розвивання навичок критичного мислення, вміння давати оцінку літературним явищам та процесам. Основними цілями вивчення дисципліни є знання основних тенденцій історико-літературного процесу к. ХХ - п. ХХ століть; біографічних відомостей про письменників; змісту художніх творів.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ЗК-1. Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях професійної діяльності. ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і її реалізації в професійній діяльності. ЗК-5. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді. СК-2. Уміння поглиблювати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя. СК-4. Здатність розуміти тенденції в науці та освіті, готовність до використання інновацій у професійній діяльності. СК-6. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, володіти методикою розвитку мовленнєвої компетенції здобувачів середньої освіти. СК-10. Здатність застосовувати на практиці знання про принципи, методи та прийоми аналізу художнього тексту. ПР-02. Усвідомлює специфіку предметної області, орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах, літературних напрямках і течіях, критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої і літературознавчої науки. ПР-03. Використовує сучасні методики й технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості викладання і навчання	

української мови й літератури, демонструє вміння практичного застосування педагогічних інновацій у професійній діяльності.

ПР-04. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, демонструє вміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

ПР-13. Володіє здатністю до самостійного та автономного навчання впродовж життя за індивідуальною траєкторією розвитку, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, мотивує учнів до саморозвитку.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
Практичні	18
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	A4.01 Середня освіта (Українська мова і література)	1	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	Лекції	Практичні заняття	Сам. роб.
Тема 1. Література як усвідомлений вибір.	1	2	5
Тема 2. Національна література й національна держава.	1	2	5
Тема 3. Чи існувала українська література до Котляревського.	2	2	10
Тема 4. Євангельська замість Шевченка: індивідуальні орієнтири прочитання.	2	2	10
Тема 5. Іван Франко: непоборні міфи – за і проти.	1	2	10
Тема 6. Неакадемічний Стефаник.	1	2	10
Тема 7. Українська література після 1991-го року: особливості розвитку, полеміки, тенденції	2	2	5
Тема 8. Літературне Прикарпаття: постаті, тенденції, особливості розвитку.	2	4	5
ЗАГ.	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Залік, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає: 50 балів – оцінка за практичні заняття 25 балів – контрольна робота 20 балів – самостійна робота 5 балів – неформальна освіта
Вимоги до письмової роботи	Концептуально-конкретне й емпірично-верифіковане висвітлення питань
Практичні заняття	Оцінюється робота над тематичними розділами упродовж семестру за 5-бальною шкалою.

	Максимальна кількість балів (50) за практичні заняття розраховується електронним журналом https://webportal.pnu.edu.ua/ автоматично. Критерії оцінювання усних відповідей на практичних заняттях: «відмінно» (5 балів) - зміст відповіді повністю відповідає питанню, думки викладаються логічно та послідовно, приклади доречні, висновки обґрунтовані. Знання та вміння використовувати лекційний матеріал та додаткову літературу. Власне бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «добре» (4 бали) – зміст відповіді фактично відповідає окресленим питанням, приклади доречні, але не завжди чіткі та послідовні. Висновки не завжди обґрунтовані. Не завжди є власне бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «задовільно» (3 бали) - зміст частково відповідає питанню, наведені приклади невдалі або не завжди є доречними, висновки практично відсутні. Немає власного бачення проблеми. Дотримання правил академічної доброчесності. «незадовільно» (2 бали) - зміст відповіді не відповідає питанню або відповіді немає взагалі. Порушення правил академічної доброчесності.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів Забороняються плагіат та списування. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.
Підсумковий контроль	Формою контролю є залік, який виставляється автоматично е-журналом на останньому практичному занятті за результатами накопичення балів упродовж семестру.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються студентами самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Академічна доброчесність: списування під час контрольних робіт заборонено. Студенти мають дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 2)» <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Відвідування занять: відвідування занять є обов'язковим, пропущені заняття з поважної причини відпрацьовуються. Студенти, які не набрали 50 балів за результатами підсумкового контролю за талонами №2 і №3, мають право пройти цей курс повторно, відповідно до «Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 4)»

<https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають самостійно опрацювати навчальний матеріал і здати всі види контролю, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliia-stefanyka.pdf

Неформальна освіта регулюється «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

Базова

1. Історія української літератури у 12 томах. Т.12. – Київ: Наукова думка. 2025 .
2. Сучасна українська література кінця XX ст. – початку XXI ст.: [Для ст. шк. віку]: / Упорядкув. текстів, передм., підготовка навч.-метод. Матеріалів І.М.Андруссяка. – К.: Школа, 2006. – 464 с.: (Шкіл. хрестоматія)
3. Тетяна Качак. Актуальні проблеми сучасної української літератури. Навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ, 2009. – 100 с.
4. І.М.Констанкевич, В.Г. Сірук. Сучасна українська література: стилі, покоління, творчі індивідуальності. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2012. - 328 с.
5. Леонід Ушкалов. Що таке українська література. – Львів: ВСЛ, 2015. – 352 с.
6. Незалежність у полум'ї війни: українська література спротиву. Київ: НАН України, 2024.

Допоміжна

1. Євген Баран. 25 монологів про літературу. – Івано-Франківськ: Місто НВ. 2022. 272 с.
2. Євген Баран. Шоколадна Україна. – Брустури: Дискурсус, 2016. – 88 с.
3. Євген Баран. Тиша запитань. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2011. – 532 с.
4. Ігор Котик. Про перетворення тіла на слово. Львів. 2019. 400 с.
5. Оля Гнатюк. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність. – К., 2005.
6. Ніла Зборовська. Код української літератури. Київ. 2006. 504 с.
7. Ярослава Мельник. Апокрифічний код українського письменства. – Львів: В-во УКУ, 2017. – 376 с.
8. Нам усім пощастило. Розмови з Юрієм Андруховичем. – Брустури: Дискурсус, 2017. – 240 с.
9. Олег Соловей. Оборонні бої. – Донецьк: В-во БВЛ, 2013. – 428 с.
10. Віктор Неборак. Перечитана «Енеїда». Львів. 2001. 284 с.
11. Віктор Неборак. Лексикон А.Г. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2015. – 576 с.
12. Чеслав Мілош. Велике князівство літератури. – Київ: Дух і Літера, 2011.- 440 с.
13. Володимир Даниленко. Лісорубу пустелі. Письменник і літературний процес. – Київ: Академвидав, 2008. – 352 с.
14. Роксана Харчук. Сучасна українська проза. Постмодерний період. Київ: ВЦ «Академія», 2008. – 248 с.
15. Карл Е. Шорске. Віденський fin-de-siecle. Політика і культура. Львів: ВНТЛ-Класика, 2003. – 320 с.
16. Умберто Еко. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. – Львів: Літопис. 2004. – 384 с.

Викладач кандидат філологічних наук, доцент **Баран Євген Михайлович**

